

**ВНЕСОК ГРОМАДСЬКО-
ПОЛІТИЧНОГО ДІЯЧА
ЗАХІДНОЇ ВОЛИНИ
БОРИСА КОЗУБСЬКОГО В
БОРОТЬБУ ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ
УКРАЇНИ**

**доктор історичних наук, професор
Ірина Скакальська**

Борис Миколайович Козубський

1886 -

- 1953

Борис народився 19 лютого
1886 р. у Житомирі (до переїзду
родини на Кременеччину)

Дитинство Бориса пройшло в
Кременецькому повіті (в маєтку
батька в с. Раківець)

Борис Козубський
з сестрою під час
навчання в
Острозькій гімназії

Закінчивши 1906 р. Острозьку
гімназію, Борис вступив на
правничий факультет
Київського університету імені
Св. Володимира

Від переслідувань російського
царизму змушений був рятуватися
переїздом до Харкова, щоб
продовжити там навчання в
університеті

...шляхи ранньої молодості.

1912 г. Козубський отримав диплом другого ступеня, закінчивши юридичний факультет Харківського університету

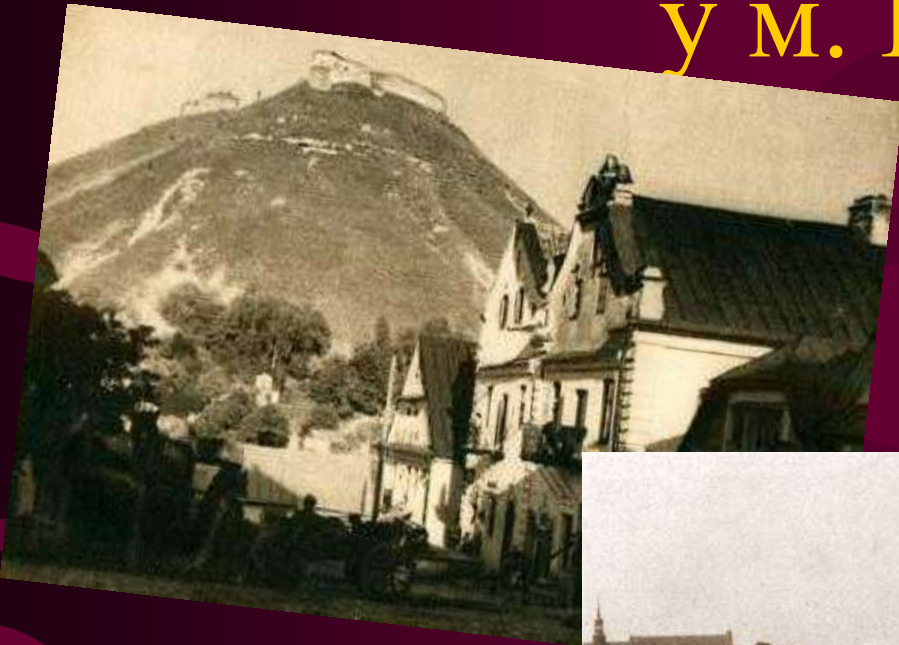

Б. Козубський переймає досвід адвокатської роботи у конторі М. Міхновського у Харкові

У 1915 р. Борис Козубський переїхав з дружиною на Волинь у м. Кременець

Діяльність Б. Козубського у Кременці (перша третина ХХ ст.)

- голова міської думи, а згодом – голова Кременецької повітової земської управи в часи УНР;
- представник від Волині до Центральної Ради;
- випуск на Кременеччині паперових грошей номіналом 1, 3, 5 і 10 гривен у 1918 р. (на купюрах був підпис голови повітової управи - Б. Козубського);
- у 1920-30- х рр. працює адвокатом у м. Кременець;
- голова товариства «Просвіта».

07125

П Я Т Ь

КАРБОВАНЦІВ

КРЕМЕНЕЦЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ БІЛЕТ

1919 року

Всі розлишні білети Кременецького Самоврядування цілком забезпечуються всім майном Кременецької Земства і міста Кременя.

Голова Кре.и.
нов. нар. Упрощ.

Буцгольцер

Кременецький
Міський Голова

А. Уманський

Фальшування кваліфікується законом.

Будинок Української приватної гімназії...

...де вчилися діти Б. Козубського: син Юрій (у 1928р. перейшов вчитися до гімназії, записавшись до 5 класу) та дочка Галина, тоді вчилась вже у 2 класі.

всього у сім'ї Козубських
росло четверо дітей: Юрій,
Галина, Ірина та Олег.

особливо Юрій і Галина були активними учасниками
національно-визвольної боротьби проти польської влади

Родина Козубських віддала кілька приміщень власного помешкання для «Просвіти» та книгарні (сучасний стан будинку)

У 1922 р. Б. Козубський був обраний ПОСЛОМ ДО ПОЛЬСЬКОГО СЕЙМУ

Українські послы та сенатори в Польському сеймі.
Сидить зліва четвертий Борис Козубський.
На стіні висягає біля портрета два синьо-жовті прапори.
22 січня 1925 року. Святкування річниці Дня
незалежності України. м. Варшава.

Політична діяльність

- З 1925 р.
Б. Козубський очолює УНДО, одну з найвпливовіших політичних партій у Кременецькому повіті Волинського воєводства

Для ізоляції та перевиховання "небезпечних українців" в 1934 р.
було створено концтабір для політичних в'язнів у містечку
Бере́за-Картузька (тепер смт. Береза у Білорусі).
Напередодні Другої світової війни до Берези-Картузької потрапили
Борис і Юрій Козубські, батько та син.

31 серпня 1941 р. у м. Рівному з видатних українських політичних діячів створено «Українську раду довір'я». До її складу увійшов Б. Козубський

У 1941 р. Борис Козубський повертається до Кременця. Працює у місті адвокатом та нотаріусом й ще один рік – суддею. У 1944 р. Б. Козубський переїхав у Львів і працював в органах місцевого самоврядування. Згодом прилаштувався коректором в обласній газеті «Вільна Україна».

У серпні 1948 р. його арештували, звинувативши в антирадянській пропаганді. В жовтні цього ж року військовий трибунал військ МВС Тернопільської області засудив 62-річного Б. Козубського до 25 років мордовських таборів. У тих таборах він помер 17 лютого 1953 р.

Прокуратура СРСР
ПРОКУРАТУРА
Тернопільської області

Прокуратура ССРСР
ПРОКУРАТУРА
Тернопольской области

31.07.91р.

№ 13/1611-90

Д О В І Д К А
П Р О Р Е А В І Л І Т А Ц І Є

Гр. Козубенко Борис Миколайович
Рік і місце народження 1896 г. м. Житомир
Місце проживання до арешту: м. Львів

Місце роботи та посада до арешту: юрисконсульт Львівського
областеконуправління.

Коли та яким органом засуджено /репресовано/: 28 жовтня 1948 р.
військовим трибуналом військ МВС Тернопільської області.
Кваліфікація скоєного та міра покарання з урахуванням змін,
які вносились у вирок /несудове рішення/: засуджений по ст.
ст.54-Іа, 54-ІІ КК УРСР на 25 років позбавлення волі у ВТТ з
поражкою в правах до п.п. а,б,в,г, ст. 29 КК УРСР на 5 років
з конфіскацією майна.

Арештований 13 серпня 1948 р. Звільнений " / " 19 / р.
Номер в місцях ув'язнення 17.02.53р.

Утримувався під вартою, в місцях позбавлення волі, 4 роки, 6 місяців
14 днів.

Звільнився на з'їзданні - років - міс., - днів.

На підставі ст. 1 Закону Української РСР "Про реабілітацію
жертв політичних репресій на Україні" від 17 квітня 1991 року.

гр. Козубський Борис Миколайович _____ реабілітовано.

М. П.
Старший помічник
прокурора Тернопільської області
старший радник юстиції

В.П.Гориневський
В.П.Гориневський

Вшанування славного земляка

- одна із вулиць міста Кременець носить ім'я Бориса Козубського;
- на будинку Козубських знаходиться меморіальна таблиця;
- у КОГПА ім.Тараса Шевченка є іменна аудиторія діяча;
- в навчальних закладах Кременеччини проводяться виховні заходи, присвячені родині Козубських.